

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
ELSPEET

04 Het Pascha
geslacht

06 Een engel in
de olijvenhof

08 Ondersteboven

Een ingrijpende les: Het is genoeg!

ds. G. Pater, Waardenburg

Kort ervoor heeft de Heere Jezus met Zijn discipelen het pascha gegeten. Christus had bij de derde beker aan de tafel het Heilig Avondmaal ingesteld. En de opdracht klonk: 'Doet dat tot Mijn gedachtenis'

- En Hij zeide tot hen: Als Ik u uitzond, zonder buidel en male en schoenen, heeft u ook iets ontbroken? En zij zeiden: Niets. Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie een buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een male; en die geen heeft, die verkope zijn kleed en kope een zwaard. Want Ik zeg u, dat nog dit hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: En Hij is met de misdadigen gerekend. Want ook die dingen, die van Mij geschreven zijn, hebben een einde. En zij zeiden: Heere, ziehier twee zwaarden. En Hij zeide tot hen: Het is genoeg.

Lukas 22:35-38

Christus bereidde de discipelen voor op de werkelijkheid. Hun Meester zal de dood ingaan. Maar Hij bereidde hen ook voor op de weg die hen zal wachten.

In vers 31 zegt Hij: 'Simon, Simon, zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe'. Er stond hen heel veel te wachten. Op de weg die hen wacht, zouden zij bezwijken als Christus niet over hen zou waken. De discipelen verstonden er nog weinig van. Petrus zegt in vers 33: 'Heere, ik ben bereid met u ook in de gevangenis en in den dood te gaan'. De Heere Jezus antwoordt: 'De haan zal heden niet kraaien, eer gij drie-maal zult verloochend hebben dat gij Mij kent'.

Wat kan Gods kind toch hoge gedachten van zichzelf hebben als het gaat over de liefde tot Christus. Bedenk wel, deze liefde kwam op uit het geheim dat zijn Meester hem eerst heeft liefgehad! Maar er was nog zoveel van (Simon) Petrus bij.

Buidel, male, schoenen

Nu gaat Christus hen onderwijzen dat het op aarde zo anders zal gaan dan men gedacht had. Hij wijst terug hoe de discipelen uitgezonden waren zonder buidel en male en schoenen. De mannen waren verblijd teruggekomen. Het had hun aan niets ontbroken. Alles was zo zoet en aangenaam verlopen. Zo ook met Gods volk, als zij in de nabijheid des Heeren mogen leven, dan kunnen zij wel zingen. Wanneer de Meester in het oog is, hebben zij ruimte in de ziel. Maar, vers 36 gaat ons erop wijzen dat de toekomst niet zonder buidel en male zal gaan. Hij zeide dan tot hen: 'Maar nu, wie een buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een male; en die geen heeft, die verkope zijn kleed en kope een zwaard'. Christus wijst op de komende tijd dat zij het Evangelie zullen gaan verkondigen.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE ELSPREET

In het begin van de twintigste eeuw verlaten verschillende personen uit Elspeet en omgeving de Nederlandse Hervormde Kerk. In 1914 ontstaat er vanuit deze 'ont-heemden' een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld. Op 10 september 1919 wordt deze afdeling zelfstandig. Enkele weken eerder - op 13 augustus - heeft ds. J. Fraanje een eenvoudig kerkje aan de Nachtegaalsteeg in gebruik genomen. In 1938 verrijst er op dezelfde plaats een nieuw kerkgebouw. Op 3 juni neemt ds. Fraanje dit in gebruik met een preek over Hebrëeën 3:2. In verband met de groei van de gemeente en de vele vakantiegangers in de zomermaanden wordt het aantal zitplaatsen in 1976 uitgebreid tot 750 en in 1993 tot 880. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'De kudde Uwer erfenis'.

Het aantal belijdende leden van de gemeente bedraagt 592, het aantal doopleden 450.

Dat zal niet zonder strijd gaan. Dan zullen zij toch wel gewapend op pad moeten? Er zal veel op afkomen. Christus vervolgt in vers 37: 'Want Ik zeg u, dat nog dit hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: En Hij is met de misdaden gerekend. Want ook die dingen die van Mij geschreven zijn, hebben een einde'. Christus zal als een overtreder en misdadiger gekruisigd worden.

Zij zullen dit in Christus' krachten moeten doen. Dat wordt de les!

En de inhoud van de prediking zal daardoor een ergernis zijn voor de Jood en een dwaasheid voor de Griek. Discipelen zullen ook te doen krijgen met de ergernis van het kruis. Daar is de vijandschap tegen de leer van vrije genade! Tegen de leer van het soeverein en eenzijdig Godswerk in doemwaardige en strafwaardige zondaren. Daarom moeten zij er gewapend op uit gaan.

Dat de Heere Jezus hier wijst op de geestelijke wapenrusting verstaan ze echter niet. Dat ze die strijd niet aan zouden kunnen in eigen kracht, is voor hen nog zo verborgen. Dat blijkt wel in vers 38: 'En zij zeiden: Heere, ziehier twee zwaarden'. Wij horen hierin de discipelen zeggen: Laat de vijand maar komen, wij zijn er

klaar voor! Kijk maar, hier hebben wij onze zwaarden.

Blind en onkundig

Wat een blindheid. Wat een onkunde over de weg die voor hen ligt.

Zij dachten met hun zwaarden de strijd om de leer van vrije genade wel aan te kunnen. Maar nee, zo zal de overwinning niet behaald worden.

Zij zullen dit in Christus' krachten moeten doen. Dat wordt de les!

Dat ze met het zwaard des Heiligen Geestes de strijd in moeten, is voor hen nog onduidelijk. Dat zij alleen met Gods Woord dienen te strijden, is nog zo verborgen. Zij menen nog wel met de liefde voor de dienst des Heeren, met hun gevoel, kunnen, kennen, willen, durven en ervaringen op stap te gaan.

Ach, dan gaat de mond van de Heere Jezus open en zegt Hij tot hen: 'Het is genoeg'. Met andere woorden: Laten wij er nu maar niet verder over spreken, want u verstaat het nog niet. Straks zullen zij het leren!

Om het juiste zwaard in de strijd ter hand te nemen, moet de Meester eerst het zwaard van Gods onkreukbare recht onder ogen zien. Dat zwaard zal Hem eerst dodelijk treffen.

Dat betekent voor de discipelen en de ganse Kerk des Heeren dat in hun leven God aan Zijn eer zal moeten komen en zij op het diepst vernederd zullen worden. Met het doel dat zij hun zwaarden als onnut en waarde-loos leren achten!

De les is: 'Zonder Mij kunt gij niets doen!' En met Hem komen ze niet beschaamd uit! Dat maakt in een afgesneden weg aan hun kant, het wonder in hun leven uit. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

Zou ik verhalen van... **Simson?**

Hebreeën 11:32

SIMSON

Wij willen naar de hemel, maar niet door de Gekruisigde. Indien wij anders menen, en we denken toch veel met Jezus op te hebben, dan is dat slechts onze blindheid. Wij kennen ons eigen hart niet. De Heere opene onze ogen, opdat wij als gans verlorenen in Hem de zaligheid mogen zoeken. Hoe groot zou ons het wonder worden.

Hij verlost degenen, die Hem verwierpen. Want Zijn eigen volk kruisigde Hem. Hun zonden riepen om Zijn dood. Zo lang ze konden, stonden ze Hem tegen. Gods volk heeft dat volgehouden tegen alle vermaningen in, tegen alle kloppingen in de consciëntie en alle roepstemmen in, zolang als het maar kon. Het volk wilde de knie voor Hem niet buigen.

Maar de Heere werd hen te sterk. Toen was het uit. Hij nam de poorten van Gaza en de ijzeren deuren en koperen grendelen verbrak Hij. O, wonder van genade! Het was Zijn werk. Hij Die vijanden met God verzoent. Kom, gebonden van hart, beslotenen in Gaza, gevangen in satans boeien, in zonden geketenden, gij harden van hart, aanschouw Hem Die meer is dan Simson. Hij toch begint niet alleen te verlossen, maar Hij heeft een volkomen verlossing aangebracht en Hij zal verlossen tot het einde toe. Houdt het ongelooft uw ziel

► gevangen? Bij Hem is raad. Twijfelt u of het werk in u wel waarheid is? Of u wel deel hebt aan Hem en Zijn gerechtigheid? Hij moge het licht der verlossing u doen opgaan en uw ziel bevrijden. Hij bevestigte u door het geloof. Gaat uw weg door vele donkerheden, door verbergingen Gods, door druk en tegenheden? Och, of uw oog op Hem geslagen zijn mocht. Hij neemt Gaza's poorten weg, als Hij uw druk verwisselen zal in geluk. Zijn aanschijn zal over u lichten. Zijn genade zal u met haar troost verrijken.

Kom, volk van God, o, heft uw hoofden op. Uw strijd is volstreken. In Zijn dood heeft Christus alle vijanden overwonnen. Straks is u de weg voor u ten einde. Nog een weinig en de poorten van de hemelstad, welks Kunstenaar en Bouwmeester God is, zullen u ontsloten worden. Daar zal geen vijand u meer kwellen, dan zult u eeuwig vrij zijn van al uw dienstbaarheid, om Gode en het Lam volmaakt te eren.

*Ontsluit, ontsluit voor
mijne schreden,
De poorten der gerechtigheid;
Door deze zal ik binnentreden,
En loven 's HEEREN majesteit.*

Dat de overwinnende Immanuël, die meerdere Simson, ons gedurig Zijn kracht zou doen ervaren tot vrijmaking uit alle banden des doods, opdat wij Zijn Naam mogen eren, en meer en meer in het wonder van vrije genade ons verheugen.

Hij kwam om vijanden met God te verzoenen. Als vijanden zullen wij gezaligd worden, maar dan ook om Hem de eer te geven, Die de strijd alleen gestreden heeft. Meer dan Simson is hier.

► volgende week het vervolg

Het Pascha geslacht

En het is geschied, als Jezus al deze woorden geëindigd had, dat Hij tot Zijn discipelen zeide: Gij weet, dat na twee dagen het pascha is, en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden, om gekruisigd te worden. Toen vergaderden de overpriesters en de Schriftgeleerden, en de ouderlingen des volks, in de zaal des hogepriesters, die genaamd was Kajafas; En zij beraadslaagden te zamen, dat zij Jezus met listigheid vangen en doden zouden. Doch zij zeiden: Niet in het feest, opdat er geen oproer worde onder het volk.

Mattheüs 26:1-5

ds. L. van der Kuijl, Waarde

Tot nu toe lag in de evangeliebeschrijving van Mattheüs de nadruk op het profetisch ambt van de Middelaar. Vanaf nu valt alle nadruk op Zijn werk als Hogepriester.

In het vorige hoofdstuk heeft de hoogste Profeet gesproken over de Zoon des mensen als Rechter. In de laatste lijdensaankondiging gebruikt Hij deze naam opnieuw. Direct op het spreken over Zijn verhoging spreekt Hij nu over Zijn vernedering. Dat moet immers eerst gebeuren. Deze keer is de lijdensaankondiging kort en krachtig. De Zaligmaker brengt Zijn lijden en sterven als een onveranderlijk en vaststaand feit. Bijna zal het gebeuren. Zelfs de tijds-aanduiding wordt er bij genoemd: 'Gij weet dat na twee dagen het pascha is' (Matth. 26:2).

De Borg onderwijst Zijn jongeren dat op dit komende pascha het paaslam geslacht zal worden. Dat is tegelijk de evangelieverkondiging die zich in deze laatste aankondiging van het lijden en sterven van de Borg bevindt. De kanttekening geeft een prachtige omschrijving van wat het pascha

inhoudt. We kennen de geschiedenis. Alle eerstgeborenen van Egypte stierven. De eerstgeborenen in Israël bleven in leven. Niet omdat zij beter waren. Wel omdat er bloed was gevloeid. Er was een lam geslacht en het bloed van het lam werd gestreken aan de zijposten en de bovendorpel van het huis. Als Ik het bloed zie, zo had de HEERE gesproken, zal Ik ulieden voorbijgaan.

De betekenis van het Hebreeuwse woordje pascha is dan ook voorbijgang. De verderfengel ging voorbij en zo bleven de eerstgeborenen in leven. Niet omdat het bloed van het lammetje verzoening kon aanbrenge. Wel omdat alles heenwees naar het grote Godslam Dat komen zou. Nog even, zo spreekt de Borg, en dan zal het pascha zijn. Dan is er de vervulling van het oudtestamentische feest. Dan zal hét Paaslam geslacht worden. Dan zal hét bloed vloeien.

Dan zal er verzoening door voldoening worden aangebracht. Daar waren de ogen van de discipelen voor gesloten. Dat verstonden ze niet. Diezelfde nacht zullen ze allen aan Hem geërgerd worden. Dan lijkt alles in de dood te eindigen. Maar juist in deze weg zal er voorbijgang mogelijk zijn. Juist dan geldt dat de verderfengel voorbij kan gaan, vanwege het gestorte bloed.

Macht van de Borg

Zie in deze lijdensaankondiging ook de macht van de Borg. Vooral de verzen die volgen geven een contrast aan met de woorden van de Borg. In de Hoge Raad worden de actuele zaken besproken. Nu staat er een heel urgent punt op de agenda. Eén ding moet gebeuren. De mond van Jezus moet gestopt worden. Hij moet gedood worden. Tegelijkertijd moet één ding voorkomen worden. Jezus mag niet op het feest ter dood gebracht worden. Inmiddels was het gebruikelijk dat juist op de grote feesten in het volksleven van Israël misdadigers gestraft werden.

Grote aantallen mensen waren dan op de been. Het straffen van de misdadigers gold dan als waarschuwing. Maar Jezus mag niet op het feest ter dood gebracht worden. Hij heeft nog teveel aanhang onder het volk. Dan komt er vast een groot oproer.

Het plan van de vijanden is om de Zaligmaker op een ander moment ter dood te brengen. Zo redeneren ze wat af. Maar Gods raad zal bestaan. Niet de raad van de hoge heren in Israël. Al lijkt de Middelaar in Zijn lijden en sterven het onderspit te moeten delven. Al zal de hel haar juichtonen zingen in de komende dagen. Dwars door alles heen blijft de Middelaar geen martelaar te zijn. Het gaat alles zoals de drie-enige God van eeuwigheid heeft uitgedacht. Zo is Hij het ware Paaslam. Dat op Gods tijd geslacht zal worden en het bloed van hét Paaslam zal vloeien. Zo wilde God het. En daarom gebeurt het ook.

De grote vraag in deze lijdensstijd is of dit Lam van God Zijn bloed heel persoonlijk voor ons heeft gestort.

Velen hebben genoeg aan de wetenschap dat er een Lam is. Velen stellen zich gerust met de gedachte dat er door het lijden en sterven van Christus een bloedfontein geopend is. Maar hebben we ons nu al eens druk gemaakt over de vraag of het ook voor ons is? Of het bloed heel persoonlijk aan de posten van mijn hart gestreken is?

Dan is de verderfengel met het zwaard van Gods recht werkelijkheid geworden in ons leven. Dan hebben we leren buigen bij het verdiende oordeel op ons leven. Dan hebben we geleerd dat God geen onrecht doet als Hij ons slaan zal met het wraakzwaard van Zijn recht. Dan zal het bloed van het Paaslam zo'n onuitsprekelijke waarde hebben gekregen en het ook op Gods tijd heel persoonlijk waar worden dat het bloed van Jezus Christus niet alleen voor anderen, maar ook voor mij gestort is. In diepe verwondering zeggen we het dan de apostel Paulus na: 'En ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus' (1 Kor 5:7b). ♦

► slot

► Beeld: Gethsémané.

Een engel in de olijvenhof

J. van 't Hul, Lieren

De avond valt. De nacht der nachten begint. Knoestig Gethsémané hult zich al in het duister. 'De Fontein des levens gaat Zich aanbieden aan de dood' (Calvijn). Opeens daalt er een engel uit de hemel af.

En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte.

Lukas 22:43

In Gethsémané (van het Hebreeuwse 'Gat-sjmanim', dat is: oliepers) moet Christus de pers alleen gaan treden en niemand van de volkeren kan met Hem zijn (zie Jes. 63:3). Niemand kan of mag Hem helpen. Hij heeft metgezel noch vriend. Hij Die straks het kruis zal dragen en alle schande zal verachten, doorworstelt hier Zijn strijd, alleen. Geheel alleen 'trekt Hij ten strijde tegen de vorst der duisternis' (Beukelman). Geheel alleen daalt Hij af 'in de draaikolken van Gods toorn' (I. Kievit). De bangste nacht van Christus' leven op aarde begint, de nacht waarin kolk en afgrond loeit. Hij is alleen, moet ook alleen zijn. Toch daalt in het stille Gethsémané een engel af, om Sions Borg en Middelaar te versterken.

Alleen bij Lukas

Het is alleen Lukas die de verschijning van de engel meedeelt. De andere evangeliëschrijvers zeggen er niets over. In sommige oude handschriften uit de eerste eeuwen van het christendom ontbreekt vers 43 (net als vers 44, waar staat dat Jezus' zweet door Zijn geestelijke worsteling werd

als grote druppels bloed). Er zijn ook vertalingen die deze beide verzen opgenomen hebben, maar dan voorzien van haakjes, sterretjes of een kruisje, om aan te geven dat er getwijfeld wordt aan de authenticiteit van deze woorden. Sommigen menen dat die beide verzen niet tot de oorspronkelijke tekst van Lukas behoren. Onbekenden zouden dit later in de tekst hebben ingevoegd, want wat daar staat, zou maar strijdig zijn met Christus' Goddelijke natuur. Zou iemand Die doden kan opwekken de versterking van een engel nodig hebben?

In zijn verklaring van Lukas zegt dr. S. Greijdanus echter dat het aannemelijker is dat latere weglating van deze beide verzen 'eerder denkbaar en aannemelijk is dan hun latere invoeging er in. Want niet alleen lezen we niets van hetgeen in deze verzen staat in de andere Evangelieverhalen, maar ook heeft men, wat hier meegedeeld wordt, als van de Heere moeilijk denkbaar kunnen beschouwen. Hij was toch Gods Zoon. En Hij dan zo in angst, zo benauwd, zo behoefte hebbend aan versterking door een engel? (...) Wie zou, wanneer dit niet met de Heere gebeurd ware, het hebben durven verzinnen om het ook in Lukas' verhaal ingevoegd te krijgen?'

Ook sommige vroege kerkvaders (Martyr, Irenaeus, Hippolytus,

Eusebius) zien deze woorden als van Lukas zelf. En zo blijven we lezen: 'En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte'.

Alleen in Gethsémané

We verkeren in Gethsémané, ook wel genoemd 'de wachtkamer van Golgotha'. Want de weg naar het lege graf op Paasmorgen loopt door het lijden in de hof der olijven. Dat kan niet anders. Er is geen andere weg. Er is ook geen andere naam onder de hemel gegeven waardoor wij moeten zalig worden.

Het is nacht. En Jezus is alleen. Eerst heeft hij acht discipelen achtergelaten. Met Petrus, Johannes en Jakobus heeft Hij Zich verder teruggetrokken in de tuin. Toen heeft Hij ook die drie laatste vrienden verlaten en Zich verborgen in het donker. Dit wordt een nacht vol eenzaamheid. De aarde gaat Hem uitwerpen buiten de legerplaats. Straks gaan de werkers van het kwaad Hem afmatten, afbeulen en wégdoen, doorverwijzen naar de executieheuvel, Hem hangen aan een paal in de grond. Straks zal het stierenheir uit Basan deze Man van smarten wreed naar het leven staan en letterlijk van de wereld afdrukken, uitwissen als een voetspoor in

► In het donkere Gethsémané daalt een engel af.

het zand: Neem weg, neem weg. Dan hangt Hij daar, belast, beladen, zielsalleen. Dan zal er niemand meer zijn die Hem helpen kan, geen mens die Hem ondersteunt, ook niet tot één toe.

Zo gaat het. Zo moet het ook gaan. Alleen is Hij naar deze wereld gekomen, om alleen de wil van Zijn Vader te doen, om alleen te voldoen aan het Goddelijk recht, om alleen naar het kruis te gaan en de prijs te betalen, zielsalleen maar volmaakt. Zelfs de Vader gaat Zijn aangezicht voor Hem verbergen. Dan gaat de hemel dicht. Straks zwijgt ook de eeuwigheid. Het kan niet anders. Want niemand van de volkeren kan met Hem zijn. Hij is ook de geheel enige Zaligmaker, Die het grote werk alleen voltooien zal. En nu is er toch opeens deze engel: 'En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte'.

Alleen als Borg

In het leven van Christus zijn meer gediensstige geesten werkzaam geweest. De engel Gabriël boodschapte aan Maria Zijn ontvangenis en gaf Hem de Naam Jezus. Engelen dienden Hem toen Hij in de woestijn door de satan werd verzocht. Straks

'Niemand van de volkeren kan met Hem zijn.'

komen ze naar Zijn graf om de steen af te wentelen. Bij Zijn hemelvaart gaan ze zich opnieuw vertonen.

En als Hij eenmaal wederkomt op de wolken des hemels zullen machtige scharen van engelen Hem als Zijn lijfwacht omringen.

Nu verschijnt er maar één engel als een gezant uit de hemel. Maar deze engelverschijning is wel zeer merkwaardig. Want hier komt de engel 'bij een benauwde Jezus, Die van Zijn apostelen werd verzuimd en verlaten' (Ridderus).

In de hof had Jezus gebeden: 'Vader, of Gij wildet dezen drinkbeker van Mij wegnemen! Doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede'. En direct daarna zegt Lukas dat de engel verschijnt, als dadelijke verhoring op Zijn gebed. Nooit is er een gebed van de Zoon door de Vader afgewezen. Bij de Vader vindt de Zoon de deur nooit gesloten. Deze engel komt om Hem te 'versterken', in elk geval niet om Hem in Zijn middelaarswerk bij te staan. Daar kan en mag Hij niet bij geholpen worden.

Zijn ziel is geheel bedroefd, zelfs tot de dood toe. Hij kent geen vrees voor de dood, geen angst voor het sterven, want sterven is voor Hem Zijn Vader weer ontmoeten. Maar dit is wel 'de ure, en de macht der duisternis' (Luk. 22:53). Als Borg gaat Hij de volle last ervaren van de zonden van het ganse menselijke geslacht. 'De Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen', schrijft Jesaja. Hoe zwaar, hoe smartelijk valt dit lijden. Zijn droefheid is zéér groot. 'Het is een onuitsprekelijke droefheid geweest, en daarom zal ik die laten varen, daar ik onbekwaam ben om dezelve uit te drukken' (Ambrosius).

'Het was het gevoel van de schuld

ener wereld die op Hem drukte, die zelfs de enige Zone Gods grote druppelen bloeds deed zweeten. De oorzaak van Christus' angst was de zonde der mensen' (Ryle).

Alleen een engel

In het aardedonker van de hof scheurt de hemel. Snellijk daalt een engel af. Hij komt niet op eigen gelegenheid, maar is gezonden door de Vader. Straks moet de Vader Zijn aangezicht gaan afwenden, verbergen, maar nú zal Hij de Zoon niet verachten, noch oor noch oog van Zijn verdrukking wenden. Omdat dit lijden iedere maat van menselijk lijden te boven gaat, komt de hemel Hem een ogenblik te hulp. Wat de aarde Hem weigert, verschaft Hem de hemel. Een van de knechten van de Vader komt om de Zoon van de Vader in Zijn menselijke natuur te 'versterken'. De Zoon had gebeden: 'Vader, indien het mogelijk ware...'. Maar dat was niet mogelijk. De drinkbeker van Gods toorn over de zonde kan niet van Hem worden weggenomen, maar uit het Vaderhuis daalt er wel kracht naar omlaag om Hem te versterken in Zijn lijden. 'Nu had de Heere der engelen de troost van een engel nodig' (Flavel).

In de aanwezigheid van deze gediensstige troongeest ziet Christus dat de hemel aan Zijn zijde is, met Hem strijdt en Hem straks de overwinning geven zal. Dit is het antwoord dat God Hem geeft. 'Ten dage als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel' (Ps. 138:3). Wat een gebedsverhoring!

Tranen afgewist

Zou de engel nog iets gezegd hebben? Het staat er niet, en dus moeten we er ook niet curieuselijk over handelen, maar Matthew Henry meent toch stellig dat de engel gesproken heeft: 'Hij heeft Hem eraan herinnerd dat Zijn lijden strekte tot eer en heerlijkheid en tot heil en zaligheid van hen, die Hem gegeven waren. Hij sprak van de vreugde, die Hem was voorgesteld, van het zaad dat Hij zien zal'.

Zou de engel nog iets gedaan hebben? Henry: 'Wellicht heeft hij Zijn zweet en Zijn tranen afgewist'. ♦

Ondersteboven

P. Schalk, Veenendaal

Lachende gezichten, even op de foto. De vlag die maanden ondersteboven had gewapperd aan een lange staak werd losgeknoopt en omgedraaid. Blijkbaar was het doel bereikt. Althans, in eerste instantie.

Maanden lang waren die vlaggen het symbool van protest. Tegen een regering die op verschillende dossiers het land volledig vast liet lopen. De ene maatregel was nog niet aangekondigd of hij ging al weer ondersteboven. Soms hadden boeren of burgers al goed ingespeeld op nieuwe wet- en regelgeving. Dat kostte nog weleens zwaar geld. Dan was het extra zuur als die wet- en regelgeving voor de zoveelste keer werd veranderd. Hoe moet je daar op reageren? Nou, door demonstraties te organiseren, door boosheid te ventileren, door vlaggen ondersteboven te hangen. O ja, en door te gaan stemmen op een partij die jouw boosheid het beste aanvoelt en verwoordt.

▶ De vlag is weer omgedraaid.

Oude politiek

En toen ging de oude politiek ondersteboven. De provinciale verkiezingen hebben een politieke aardverschuiving teweeggebracht. Het is nog niet eerder vertoond dat de verkiezingskaartjes voor alle provincies dezelfde kleur aangaven. Maar nu was het dan toch zo ver. Bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten kleurde de kaart helemaal groen. De Boer Burger Beweging (BBB), met één zetel in de Tweede Kamer, kreeg in alle provincies de meeste stemmen. En de doorvertaling van die uitslag in de Eerste Kamer zou kunnen betekenen dat in juni een 17-tal BBB-ers aantreedt. Daar waren ze wel even ondersteboven van. De VVD verloor een paar zetels. GroenLinks en de PvdA klinken zich aan elkaar vast, en zijn straks de tweede fractie. En dan pas komt de VVD met 9 of 10 zetels. Dat is slikken! En wat te denken van het CDA. Die fractie wordt bijna gehalveerd, terwijl ook de andere regeringspartijen, D66 en de ChristenUnie, teruggang zullen boeken. Wat een signaal.

Oudste partij

Daarentegen mocht de oudste partij van Nederland, de 105-jarige SGP, met dankbaarheid vaststellen dat er een trouwe achterban is, zodat stabiliteit bleek en stemmenwinst mocht worden geboekt. Die trouw van de achterban, waardoor in alle provincies zetelbehoud was, en er zelfs zetelwinst in Flevoland en Utrecht ontstond, dat was heel bijzonder. En wat dat betekent voor de positie in de Eerste Kamer moeten (en mogen) we nog even afwachten. Onze berekeningen gaan immers vaak ondersteboven. Gaat nu alles BBBeter? Dat is natuur-

lijk de brandende vraag. En eerlijk, daar is nog niet veel van te zeggen. Er zijn in ieder geval voldoende bakens in zee. Denk aan de FvD, die vier jaar geleden met 12 zetels in de Eerste Kamer neerstreek. De complete pers stond destijds voor de groene bankjes om die fractie te kunnen fotograferen. Maar binnen de kortste keren was er de eerste ruzie, de eerste afsplitsing. Daarna ging het hard. Uiteindelijk is er nog een fractie van één persoon over. De overige 11 leden zijn verdeeld over 3 fracties.

En wat te denken van de LPF. Voor de wat jongere lezers: dat was de Lijst Pim Fortuijn. Deze politicus werd vlak voor de verkiezingen in 2002 doodgeschoten, en zijn volgelingen kwamen toen met 26 zetels in de Tweede Kamer terecht. Vier jaar later was de partij weg uit de Tweede Kamer.

Rode vlag

Is dat het voorland van BBB? Daar is nog niets van te zeggen. Voor een partij als BBB zal het er vooral om gaan dat er geen ruziezoekers bij zitten. En dat ze bereid zijn om samen te werken en op zakelijke punten compromissen te sluiten. Op ethische punten zullen die compromissen er misschien niet zo snel komen, want daarbij is iedereen vrij, zegt men. Maar of dat zo gemakkelijk is als het lijkt, dat is ook een vraag. In een partij die innerlijk verdeeld is, juist op het punt van waarden en normen, sluimert ongetwijfeld een zekere onrust. En als die onrust wakker wordt, dan gaat het hele gebouw zomaar ondersteboven.

Misschien is een rode vlag op zijn plaats. Niet de internationale rode vlag van het socialisme, maar de functionele rode vlag, die gebruikt wordt om mensen attent te maken op gevaar. Die rode vlag is er niet alleen voor BBB, aan het begin van een ongetwijfeld turbulente periode. Die rode vlag is er ook voor de regering, die het gevaar van een politieke afrekening niet heeft onderkend. Die rode vlag is er ook voor de oudste partij van Nederland. Ook in een nieuwe politieke periode: blijf jezelf. Houd juist nu vast aan de Bijbelse waarden en normen. Bedrijf politiek bij een open Bijbel. Daarmee ga je nooit ondersteboven. ♦

Tot vrijheid geroepen

ds. W. Harinck; uitg. Den Hertog;
126 blz., € 12,90.

Het boekje "Tot vrijheid geroepen" bevat Bijbelstudies over de Galatenbrief van mijn geliefde medebroeder ds. W. Harinck. Het bestaat uit 25 korte hoofdstukken met telkens aan het einde een aantal vragen. Dat maakt het uitstekend geschikt voor Bijbelkringen en voor persoonlijk gebruik. De grote inhoud van de Galatenbrief is de rechtvaardiging van de zondaar voor God uit genade en niet door de werken der wet. De gemeenten in de zuidelijke provincie Galatië werden bedreigd door wettische leraren, die het Evangelie verbasterden tot een voorwaardelijk Evangelie. Paulus vermaant hen ernstig en zegt dat Christus hen ijdel geworden is (Gal. 5:4). In zijn boodschap staat het kruis van Christus centraal. Ds. Harinck wijst in de Inleiding op Luther, die ook te maken had met eenzelfde soort denken en hoe hij door bange worstelingen

heen mocht komen tot de vrijmakende kracht van het Evangelie. In zijn weergaloze verklaring van de Galatenbrief heeft Luther met kracht het genadekarakter van het Evangelie verdedigd. Ook vandaag moeten wij dit gevaar onder ogen zien. Als we het Evangelie als een voorwaardelijk Evangelie voorstellen, dan doen we hetzelfde (blz. 12, 13).

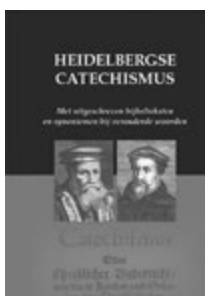
Het is ook nodig dit persoonlijk te leren: 'Hoe ligt dat in uw, jouw hart? Leerden wij een grote nul schrijven onder al onze werken? Of zoeken we nog op het drijfhout van onze eigengerechtigheid behouden aan land te komen? De wet breekt alles wat van ons is af. Dat is de beleving van de overtuigde zondaar. Zalig de zondaar die als een hopeloze door het geloof op Christus leerde zien'.

Er is nog een gevaar: als de vrijheid van het Evangelie een vrijbrief wordt voor de uitleving van onze begeerten. Paulus houdt rechtvaardiging en heiliging dicht bij elkaar (blz. 99). Tegenover de werken des vleses staat de vrucht van de Geest!

ds. J.B. Zippro, Zoetermeer

Heidelbergse Catechismus, met uitgeschreven Bijbelteksten en synoniemen bij verouderde woorden

uitg. GBS; 237 blz., € 6,50.

Op verzoek van de Gereformeerde Bijbelstichting vragen we aandacht voor een vernieuwde uitgave waarin de tekst van ons leer- en troostboek uit Heidelberg op een speciale manier is ingedeeld. Onderaan op de bladzijden zijn synoniemen weergegeven bij woorden die - in hun oorspronkelijke betekenis - niet of weinig gangbaar meer zijn. We moeten ons zeer bewust blijven van het belang van de verstaanbaarheid van geschriften die ons zo dierbaar zijn. Vandaar dat we blij zijn met deze uitgave!

In een Voorwoord van vier bladzijden wordt het tweevoudige doel van deze uitgave uiteengezet. Het gaat om het zichtbaar maken van de relatie tussen de Catechismus en Gods Woord. De manier van afdrucken maakt de vragen en antwoorden overzichtelijk en leesbaarder. Het tweede onderdeel beschrijft de ontstaansgeschiedenis van de Heidelbergse,

ook in vier pagina's. Als derde is er de opbouw en een kort overzicht van de Catechismus. Vervolgens komt een overzicht van de Zondagen met vragen en antwoorden. We lezen ook het gebed vóór de leer van de Heidelberger. Van pagina 30 tot 237 volgt de tekst in vraag en antwoorden, mét de verwijsteksten. Ten slotte lezen we het gebed ná de leer van de Catechismus.

Ik wens deze uitgave graag in ieders handen, zeker ook in de voorbereiding, tijdens de dienst of voor de nabetrachting bij de catechismusprediking. Daarbij denk ik ook aan onze jonge generatie en jonge gezinnen. Dit is echt een nuttig hulpboek om de Catechismus dichterbij te brengen, en elkaar ervan te overtuigen dat hier zorgvuldig de Heilige Schrift wordt nagesproken. Het Woord Gods in Zijn verband klinkt hier door, en dat naar het hart van Jeruzalem. De geestelijke eenheid met de Kerk der eeuwen willen we graag bevorderen. Daarom: doe hier uw nut mee. De prijs kan geen bezwaar zijn. Bij mijn afscheid van Ridderkerk heb ik dit boekje iedere gezins-eenheid geschonken. Dat zou ik wel voor alle gemeenten wensen.

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

De blindgeborene uitgeworpen

ds. C.A. van Dieren, Uddel

De mens antwoordde en zeide tot hen: Hierin is immers wat wonders, dat gij niet weet vanwaar Hij is, en nochtans heeft Hij mijn ogen geopend. En wij weten dat God de zondaars niet hoort; maar zo iemand godvruchtig is en Zijn wil doet, dien hoort Hij. Van alle eeuw is het niet gehoord dat iemand eens blindgeborenen ogen geopend heeft. Indien Deze van God niet ware, Hij zou niets kunnen doen. Zij antwoordden en zeiden tot hem: Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wierpen hem uit.

Johannes 9 vers 30-34

Verwonderd luistert de blindgeborene naar de farizeeën. Kennen ze Jezus niet, terwijl ze toch zo ijverig de Schriften bestuderen? Zijn ogen zijn toch door Hem geopend? Hij zegt: 'En wij weten dat God de zondaars niet hoort.' Deze tekst is al vaak een wapen in de hand van de duivel geweest. Dan zegt hij: 'Houd maar op met bidden, want God hoort u niet.' Wat een leugenaar! Boetvaardige, vernederde zondaren, zoals de tollenaar hoort de Heere wél. Weet u wie de Heere niet hoort? Zondaren die tot God bidden en tegelijk de zonde aan de hand houden. De ongeleerde blindgeborene weet al veel. Hij wijst op de Godheid van Christus. 'Hoe zou Hij anders mijn blinde ogen hebben kunnen openen?'

De verharding van de farizeeën neemt toe. Dat is een waarschuwing voor ons. Weet, dat wij onder al de bemoeienissen van de Heere niet dezelfde blijven! Bent u nooit bang voor het oordeel van de verharding? De farizeeën wijzen met hun vinger naar de blindgeborene. 'Gij zijt geheel in zonden geboren.' Ja, daar zegt de blindgeborene 'Amen' op. Hadden die farizeeën nu ook maar naar zichzelf gekeken. Dan hadden ze met David ingestemd: 'Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog; dies ben ik, Heer', Uw gramschap dubbel waardig.'

Maar daarvoor is genade nodig. Door genade worden blinde zielsogen geopend. Zulke mensen zien niet alleen dat ze een en al zonde zijn, maar ze zien ook de waarde in de Middelaar en Zaligmaker Jezus.

Vol boosheid bijten de farizeeën de blindgeborene toe: 'Leert gij óns?' Nu is de maat vol: 'En ze wierpen hem uit.' Oorspronkelijk staat het met grote nadruk aan het eind van de zin: 'Eruit!' Wellicht heeft het Sanhedrin de tempeldienaren geroepen om hem de tempel uit te smijten. Daarmee wordt hij met de ban afgesneden. Hij heeft geen toegang meer tot de samenkomst. Wat erg! Ja, maar voor wie? Voor de farizeeën. Ze hebben Christus ook al uit de tempel geworpen. Het gevolg zal zijn, dat straks zulke ellendigen als de blindgeborene binnen zullen komen. Ze zullen er zijn, de Filistijn, de Tyriër en de Moren. En de farizeeën? Van hen zegt Christus: 'En de kinderen des Koninkrijks zullen buitengeworpen worden.'

Vragen:

1. *Waaruit blijkt de verwondering van de blindgeborene?*
2. *Met welke uitspraak van de farizeeën stemt de blindgeborene in en waarom?*
3. *Op welke wijze kan de farizeeër ook in ons hart worden gevonden?*

Kerk-nieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen

naar Rijssen-Noord,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht, die bedankte voor Nieuwerkerk naar Poederloijen,
ds. C. Sonneveld te Alblasterdam die bedankte voor Sioux Center (Iowa, VS), Ooltgensplaat en Stolwijk.

Beroepen

te Benthuizen,
ds. M.H. Schot te Hendrik-Ido-Ambacht;
te Doetinchem, Meliskerke en Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
te Kalamazoo (Michigan, VS),
ds. E. Hakvoort te Norwich (Ontario, Canada);
te Rilland-Bath,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk;
te Terneuzen,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk.

Bedankt

voor Goudswaard,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam;
voor Groningen en Zeist,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
voor Klaaswaal en Ouddorp,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
voor Oostkapelle,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland.

GEZONDHEID DS. P. MULDER

Al langere tijd heb ik te maken met één niet zo goed functionerende nier. Een enkele keer gaf dat moeite; mees-tentijds in het geheel niet. De laatste weken echter speelde deze nier weer behoorlijk op. Daar kwam een infectie bij. Zo kon ik gedurende enkele weken geen ambtelijk werk doen. Op 17 maart vond in het ziekenhuis een kleine ingreep plaats. Daarbij heeft men tevens de nier (waarin ook de forse infectie zat) 'schoongemaakt'. Deze ingreep is goed verlopen. Inmiddels heeft het herstel zich goed mogen inzetten, zodat ik ook het ambtelijk werk weer rustig aan heb mogen hervatten. In dit alles heb ik mogen

opmerken dat de Heere weet wat goed en nuttig is. En ons overkomen alle moeiten om onzer zonden wil. In die verootmoedigende onderwijzing mag ik de goede en zorgende hand van de Heere opmerken. Ook heeft Hij aan mij, alles verbeurd hebbende zondaar, enige blijken van Zijn dierbare nabijheid in Zijn Christus willen wegschenken. Dat is en moge maar blijven tot verootmoediging en verwondering en tot afhankelijkheid van Hem.

ds. P. Mulder, Koudekerk a/d Rijn

GEZONDHEID DS. L. BLOK

In verband met de behandelingen die ds. L. Blok op dit moment moet ondergaan, komen zijn afgesproken

preekbeurten van de komende maanden te vervallen. Mocht de God aller genade hem goed en nabij zijn, en willen betonen van hem af te weten. 'Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen'.

Redactie

VERGADERING PS ZUID

Op donderdag 20 april vergadert de Particuliere Synode Zuid in de kerk van de Geref. Gemeente te Goes (19.30 uur). Mannelijke (doop)leden zijn welkom. Op woensdag 19 april wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Scherpenisse. In deze dienst (19.30 uur) gaat

ds. S. Maljaars, preses van de vorige synode, voor.

WIJZIGINGEN KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 141: in de vorige week genoemde gegevens van koster P. Haveman te Benthuizen werd een onjuist vast telefoonnummer genoemd. Het correcte nummer is: 079-5931122.

Blz. 196, gemeente Herkingen: voorzitter van de kerkenraad is nu ouderling J.J. Riemens, Nassaustraat 4, 3249 AR Herkingen, tel. 0187-669966, e-mail jjriemens@solcon.nl
Koster is J.H. Kalle, Klinkerlandsestraat 11, 3249 AK Herkingen, tel. 0187-669415, e-mail jhkalle@kpnplanet.nl

Berichten

GEZOCHT COÖRDINATOR EVANGELISATIE BREDA

Het evangelisatiewerk in Breda vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de Classicale Evangelisatiecommissie (CEC) van de classis Dordrecht. De coördinator is de organisatorische spil en begeleider van de diverse evangelisatieactiviteiten. Wegens het vertrek van de huidige coördinator werft de CEC een nieuwe. De coördinator

is gezichtsbepalend voor het werk vanuit het inloopcentrum De Lichtboei in Breda-Zuid. Het gaat om een vrijwilligersfunctie voor circa 8 tot 10 uur per week.

De kandidaat is een betrokken lid van de Gereformeerde Gemeenten en herkent zich in de wijze waarop de evangelisatieopdracht vanuit onze gemeenten inhoud krijgt. Voor een nadere aanduiding van de taken en

de benodigde eigenschappen van de coördinator, zie de volledige tekst op www.inloopdelichtboei.nl/nieuws Meer informatie bij de voorzitter van de CEC, D.C. de Korte; tel. 078-6136967. Spreekt deze vacature u/jou aan? Reageer dan binnen twee weken door te mailen naar de secretaris, M. de Visser: devisser@gggleerdam.nl

VAN DE PENNINGMEESTER

Vanaf het jaar 2023 loopt de abonnementsperiode van De Saambinder *van januari tot en met december*.

De betaling van het abonnementsgeld blijft per halfjaar; dit jaar per april en oktober. Het abonnementsgeld per halfjaar bedraagt € 15,50.

Abonnees die via een acceptgiro hun abonnementsgeld betalen, ontvangen bij deze editie een papieren factuur. We willen hen vriendelijk vragen om het abonnementsgeld spoedig over te maken, zodat we geen herinneringen hoeven te versturen, hetgeen extra kosten met zich meebrengt.

Per 1 juni 2023 stoppen banken met het verwerken van **handmatig ingevulde acceptgiro's**. Daarom is vanaf september een andere betalingswijze

voor De Saambinder nodig. Een goedkope en aantrekkelijke vervanging is het **afspreken van incasso**. Wanneer u overgaat tot het **laten incasseren** van uw abonnementsgeld via automatische incasso, behoeft De Saambinder geen extra kosten voor handmatige overschrijving te betalen. Ontvangt u nog een papieren factuur? Dan vragen we vriendelijk maar dringend uw medewerking. **Wilt u bijgevoegde incasso-machtiging invullen en terugsturen**, zodat we de kosten van ons blad zo laag mogelijk kunnen houden? Abonnees die hebben aangegeven via iDeal te betalen, vinden geen papieren

factuur bij deze editie, maar ontvangen binnen een week een mail met daarin een betaallink en een digitale factuur. We vragen hen dringend om ook het postvak 'ongewenste-mail' even te controleren.

Abonnees die hebben aangegeven via incasso te betalen, krijgen eveneens geen papieren factuur. Hun abonnementsgeld zal rond 3 april van de rekening worden afgeschreven. Zowel per bank, per iDeal als via incasso zijn overbetalingen mogelijk. Overbetalingen worden op hoge prijs gesteld; deze komen volledig ten goede aan de Emerituskas.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

K.H. de Heer,
penningmeester De Saambinder

OPROEP STAFLEDEN

De Commissie vakantieperiodes organiseert vakantieperiodes voor jongeren en ouderen met een lichamelijke, verstandelijke, meervoudige of gedragsbeperking. We zijn op zoek naar stafleden in twee weken:

- Voor gasten met een meervoudige beperking van 29 juli tot 5 augustus in Lemele (vier stafleden).
- Voor gasten met een meervoudige beperking van 5 tot 12 augustus in Lemele (twee stafleden).

Wil(t) u/jij tijd vrijmaken om onze gasten een fijne vakantie te bieden? Ga mee en ervaar hoe bijzonder deze weken zijn, waarin Gods Woord centraal staat. Informatie en mogelijkheid om aan te melden op vakantiewekenvbogg.nl of tel 0182-367233.

BIJEENKOMST ADOPTIEVERENIGING

Op zaterdag 1 april (14.00-16.30 uur) organiseert de Adoptievereniging Geref. Gezindte (AVGG) de halfjaarlijkse landelijke bijeenkomst in de congreszaal van Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2 te Gouda. Er zijn workshops over onder meer rouw en verlies en reflexintegratie. Leden en belangstellenden zijn welkom. Zie avgg.nl

NIEUW CONCEPT CGO

Dit voorjaar start CGO Hbo met een nieuw concept: korte Pastorale modules. Bijeenkomsten zijn in Gouda op:

- Pastoraat op 5 april, 10 mei en 17 mei;
- Ziekentroost op 17 mei, 14 juni en 21 juni;

- Jongerenwerk op 14 juni, 21 juni en 28 juni.

U kunt nog aanmelden via cgo.nu/hbo-opleiding/inschrijven Losse modules kosten € 200,- en zijn interessant voor jeugdwerkers, kerkelijk werkers, ambtsdragers, studenten en andere geïnteresseerden. Meer informatie: cgo.nu/hbo-opleiding/losse-modules-pastoraat

VERKOPINGEN

Benthuizen - Dorpsstr. 65, zat. 1 april, 10.00-14.00 uur, verkoping door vrouwenvereniging Dorkas.

Berkenwoude - Kerk Geref. Gemeente, vr. 31 mrt., 9.00-15.30 en 18.30-20.00 uur, kledingbeurs t.b.v. kerkbouw.

Middelburg - Zuiderkerk, Schoutstraat, woe. 5 april, 19.00-21.00 uur en do. 6 april, 8.45-11.00 uur, kledingbeurs (zie kledingbeursmiddelburgzuid @hotmail.nl)

Ouddorp - Kwekerij Klepper, Oudelandseweg 27, zat. 1 april, 9.30-15.30 uur, Oase Fair, overdekte markt, 's middags samenzang; zie diaconaalgastenhuisdeoase.nl

Sprang-Capelle - De Wijngaard, Fazant, woe. 5 april, 19.00 uur, verkoping t.b.v. ZGG en evangelisatie.

PUZZELTOCHT YERSEKE

De activiteitencommissie in Yerseke organiseert een autopuzzeltocht op maandag 10 april (Tweede Paasdag). Het vertrek is tussen 12.30 en 13.15 uur bij de kerk van de Geref. Gemeente. Kosten: € 6,00 p.p., € 3,00 per kind (t/m 12 jaar). Opgeven kan tot 5 april via www.nieuwbouwgergemeyerseke.nl/

autopuzzeltocht De opbrengst is voor de nieuwbouw van de kerk.

JONGEREN ZINGEN VOOR JBGG

In september start het 'Hollands Jongerenkoor 13'. Het koor zingt voor de JBGG en studeert in heel Nederland. Welkom vanaf 14 jaar. Opgeven vanaf nu via www.hollandsjongerenkoor.nl

ZANGAVONDEN

Amersfoort - Elimkerk, Waterdaal, do. 6 april, 19.30 uur, jeugdkoor Laus Deo, gem. koor Magnalia Dei, Adrie-Jan de Korte, orgel.

Dordrecht - Grote Kerk, zat. 1 april, 19.00 uur, psalmzangavond met bovenstemgroep en Arthur de Jong, orgel; leiding ds. R. Bakker, collecte voor GBS, toegang vrij.

Dordrecht - Grote Kerk, ma. 10 april, 19.30 uur, psalmzangavond t.b.v. GBS m.m.v. bovenstemgroepen en Martin Weststrate, orgel, leiding ds. A.T. Huijser; toegang vrij.

Hasselt - Grote Kerk, zat. 1 april, 19.30 uur, Garder mannenkoor, Harm Hoeve, orgel; spreker ds. A. Verschuure, collecte voor Stichting Bethlehem, toegang vrij.

Rotterdam - Laurenskerk, ma. 10 april, 19.00 uur, psalmzangavond, Pieter Heykoop, orgel, ds. A. Moerkerken, meditatie; collecte voor Bijbelverspreiding, toegang vrij.

Woerden - Bethlehemkerk, zat. 8 april, 20.00 uur, gem. koor Preludium (cantate 'Olivet to Calvary').

Kerkdiensten

ZONDAG 2 APRIL 2023

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 14.30 uur stud. J.M. Evers; **Alblasserdam** 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveldt; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; **Amsterdam** 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Arnhem** 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van

Aalst; **Berkenwoude** 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Bodegraven** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Borssele** 18.00 uur ds. M. Karens; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur stud. J.M. Evers; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Delft** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Den Haag-Scheveningen** 17.00 uur ds. W. Silfhout; **Den Helder** 17.00 uur ds.

G. Heijkamp; **Deventer** 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Dinteloord** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 14.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dordrecht** 9.30 (H.A.) en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Enkhuizen** 9.30 uur ds. G. Heijkamp; **Enter** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 (H.D.) en 18.30

uur ds. C.A. van Dieren; **Genemuiden** 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Gorinchem** 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Goudswaard** 18.30 uur ds. M. Joosse; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravzande** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. H. Brons; **Haamstede** 18.30 uur ds. G.J. Baan; **Hardinxveld-Giessendam** 18.30 uur stud. A.E. Brijder; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hoedekenskerke** 10.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; **Hoofddorp** 9.30 uur ds. W. Silfhout en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; **Hoogeveen** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.J. de Waard; **Houten** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Kampen** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. A.J. de Waard; **Lisse** 10.00 uur ds. W. Visscher en 18.30 uur ds. H. Brons; **Meeuwen** 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Meliskerke** 14.30 uur ds. S. Maljaars; **Melissant** 18.00 uur ds. C. Harinck; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. M. Karens, 14.00 uur ds. C. van Ruitenburg en 18.30 uur stud. R.T. Michielse; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Naaldwijk** 9.30 en 15.30 uur stud. A.E. Brijder; **Nieuwdorp** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur ds. J. de Kok; **Nieuwer Ter Aa** 16.00 uur ds. H. van der Heiden; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. M. Blok; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur stud. R.T. Michielse; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Oostburg** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Oosterland** 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; **Oostkapelle** 9.30 uur ds. C. Harinck; **Oostvoorne** 15.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Opheusden** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en

18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Oude-Tonge** 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Schot; **Poederroijen** 9.30 en 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Poortugaal** 9.30 en 16.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Poortvliet** 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Puttershoek** 10.00 uur ds. H.A. van Zetten en 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Rhenen** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 en 16.00 uur stud. J. Janse; **Rotterdam-Centrum** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sliedrecht** 9.00 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; **Soest** 9.30 en 16.00 uur ds. J. Schipper; **Spijkensisse** 18.30 uur stud. J. Janse; **Sprang-Capelle** 9.30 en 16.30 uur ds. E. Bakker; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Terneuzen** 15.00 uur (H.D.) ds. M. Karens; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur ds. P.D. den Haan; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Vlissingen** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Werkendam** 18.00 uur (H.D.) ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Westzaan** 10.00 en 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Wierden** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Woerden** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 14.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; **Zwolle** 19.00 uur ds. D.W. Tuinier.

DINSDAG 4 APRIL 2023

Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur (huw. bev.) ds. M. Joosse; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens.

WOENSDAG 5 APRIL 2023

Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. J. van Laar;

Tricht-Geldermalsen 14.00 uur (huw. bev.) ds. A.A. Brugge.

DONDERDAG 6 APRIL 2023

Eindhoven 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. C. Hogchem; **Naaldwijk** 19.45 uur (Goede Vrijdag) ds. H.J. Agteresch; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. A. Verschuure; **Puttershoek** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. W. Harinck; **Sint Philipsland** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. J.M.D. de Heer; **Spijkensisse** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. G.J. Baan; **Westzaan** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. A. Schot; **Wierden** 19.30 uur (Goede Vrijdag) ds. F. Mulder.

VRIJDAG 7 APRIL 2022

GOEDE VRIJDAG

Aagtekerke 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 17.00 uur ds. B. Labee; **Alblaserdam** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Amersfoort** 19.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 19.30 uur ds. R. Kattenberg; **Barendrecht** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Benthuzen** 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Berkenwoude** 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Bodegraven** 17.00 uur ds. W. Harinck; **Borssele** 16.30 uur ds. M. Boersma; **Boskoop** 18.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 19.30 uur stud. J. Janse; **Capelle aan den IJssel-West** 16.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 19.30 uur ds. J. Schipper; **Dirksland** 19.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 9.30 uur ds. A. Verschuure; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 19.00 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 19.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 19.30 uur ds. G. Heijkamp; **Enter** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 16.45 uur ds. A. Verschuure; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 17.00 uur stud. J. Janse; **Gouda** 19.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 16.30 uur ds. H.A. van Zetten; **'s-Gravenpolder** 19.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravzande** 17.00 uur ds. G.J. Baan; **Groningen** 16.00 uur ds. A.J. de Waard; **Hardinxveld-Giessendam** 16.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Hendrik-Ido-Ambacht** 19.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi;

Hoedekenskerke 16.00 uur stud. A.E. Brijder; **Houten** 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 14.30 en 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Kapelle-Biezeling** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 uur ds. P. Mulder; **Kesteren** 16.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Kootwijkerbroek** 19.30 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 16.00 uur ds. J. IJsselstein; **Krabbenrijke** 19.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 16.30 uur stud. J.M. Evers; **Kruiningen** 19.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.30 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 19.45 uur ds. W.J. Karels; **Marknesse** 15.30 uur ds. A. Schot; **Meeuwen** 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Meliskerke** 19.30 uur ds. C. Harinck; **Middelburg-Centrum** 19.00 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 19.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. W. Silfhout; **Moerkapelle** 18.30 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 16.30 uur ds. S. Maljaars; **Nieuwe-Tongeloo** 16.00 uur ds. P.C. Vlot; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Nijkerk** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 19.00 uur stud. A.E. Brijder; **Oostkapelle** 16.00 uur ds. A.P. Baaijens;

Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Oudemirdum** 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Poederloijen** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Poortugaal** 19.00 uur ds. J.W. Verweij; **Ridderkerk** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 17.30 uur ds. M.H. Schot; **Rijssen-West** 19.00 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 19.00 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Rotterdam-Centrum** 16.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 19.45 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 19.00 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 19.00 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 19.00 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. A.T. Huijser; **Soest** 16.00 uur ds. W. Visscher; **Stolwijk** 19.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Tholen** 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 19.30 uur ds. W. Harinck; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 19.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingeng** 19.30 uur stud. R.T. Michielse; **Waarde** 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Wardenburg** 19.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 19.30 uur ds. H. van der Heiden; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Woerden** 19.00 uur ds. G.J.

van Aalst; **Wolphaartsdijk** 16.00 uur ds. M. Karens; **Yerseke** 19.30 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 19.30 uur stud. J.M. Evers; **Zoetermeer** 19.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 2 APRIL 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36-b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur (Bijbeluur) evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.30 (Bijbeluur) en 16.00 evang. J. Krijgsman.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN VRIJDAG 7 APRIL 2023 GOEDE VRIJDAG

Emmen (Prinsesselaan 6 l) 19.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 19.30 uur evang. A. van Setten.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Oostburg deelt met droefheid mee dat is overleden haar diaken

Pieter François de Feijter

in de leeftijd van 78 jaar.

Vanaf 1991 heeft hij onze gemeente als diaken, met de hem geschonken gaven, getrouw en met de liefde van zijn hart mogen dienen.

Hij heeft vele jaren catechisatie mogen geven.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit smartelijke verlies. Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeente.

Namens de kerkenraad,
A. Moggré, preses
J. van Dam, scriba

Belijdenistips in bkh: Onze enige Troost, HC, Ds. G.M. de Leeuw / Belijdenis doen, maar hoe? Ds. B.J. van Boven en ds. A. Verschuure / Simson, Ds. E. Venema: www.ramshoorn.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

LANDELIJKE PSALMZANGAVOND
D.V. MAANDAG 10 APRIL 2E PAASDAG
 Toegang vrij! - Laurenskerk Rotterdam
 Organist: Pieter Heykoop - 19.30 uur
Meditatie: Ds. A. Moerkerken
 Collecte t.b.v. Noodhulp Moldavië

Tijdelijk te huur ruim woonhuis met grote tuin op een mooie locatie in **Harskamp**. Voor info: 06 820 119 63

Leuk geld verdienen voor uw goed doel, kerk of vereniging? Rolladeactie! Vleesactie! Goede marge, mooie opbrengst! Ook div. andere mogelijkheden bespreekbaar. Tel. 06-18670731
WWW.SLAGERIJBARTADRIAANSE.NL

Oosterland (Zld): vak.huis te huur, 4-6 pers., net buiten dorp, veel speelruimte. Tel: 0111-644950

Wensen Bouw en Montage is op zoek naar **Timmer- en Montagemannen** voor onze Totaalbouw. Ben jij enthousiast en neem je graag verantwoordelijkheid? Hierdoor geniet jij van veel vrijheid en werk je met mooi materiaal! Bel of app met Arjen: 06-82516382

ROSAHMODA
 BABY- EN KINDERKLEDING

WWW.ROSAHMODA.NL
 INFO@ROSAHMODA.NL

Geniet van uw vakantie in een compleet ingerichte CHALET of LODGE (5 tot 7 pers.) in Frankrijk, Spanje of Oostenrijk
 Info: 0653895937 www.familylodges.eu

*W*orstel je met vragen waar je niet zelf uitkomt? Loop je vast door negatieve overtuigingen? Maak je je zorgen? Wil je graag ontwikkelen op persoonlijk gebied? Weet je het gewoon even niet meer?
Als coach denk ik graag met je mee!

Welkom, vraag vrijblijvend wat ik voor je kan betekenen.

Eine van der Waal
www.Coachpraktijk-EigenWijs.nl
 Westmaas - Elspeet, 06-15604697

Het **RD** heeft oog voor de ander en houdt me bij de les.

Gerjanne | Moeder en onderwijsassistent

De een leest graag persoonlijke verhalen, de ander zoekt verdieping bij het nieuws. Maar allemaal hebben we behoefte aan zicht op het Bijbelse perspectief in ons bestaan. Het RD wil helpen verder te kijken dan jezelf.
RD, de krant voor het hele verhaal.

 Het RD is er ook voor jou.
 Ga naar rd.nl/saambinder
 Ontdek het RD 4 weken lang vanaf 4 euro.

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
 ✉ info@tdenh.nl
 🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Bij ons thuis

Opvoedsymposium

Dinsdag 18 april | 19.30 uur | Apeldoorn

- ▼ In gesprek met redactie en ouders die meewerkten aan de podcast
- ▼ Lezing Jan Kloosterman 'Opvoeden met het Woord van God'
- ▼ Workshopronde met onderwerpen zoals: 'het karakter van je kind', 'van onrust naar rust', 'Bijbellezen en bidden met je kind'

 Voor meer informatie en aanmelden
rd.nl/opvoedsymposium

"Hollandse klompen en stroopwafels in hartje Duitsland", zie RD-magazine 6-2-2021. Wij verhuren twee ruime **vakantiewoningen**. Komt u dit jaar bij ons op vakantie? Met Pasen, maar ook in de zomervakantie nog enkele weken vrij. Meer info: www.beth-etham.de of 0049-6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp) voor meer informatie. We spreken Nederlands!

Boek nu chalet Gortel voor een fijne vakantie. Het hele jaar een fantastische plek. Midden op de Veluwe. Meer info op www.chaletgortel.nl of bel 0578-662229.

Te huur onze woning, **10 pers. + baby**, **Overijssel**, 11 t/m 25 aug. 875,- p/w. Info: 06-52181977

Israëltreis DV 22-27 mei - Tiberias, Dode Zee, Jeruzalem. Ned. gids. Nu 545,-. Tel. 0620857531. Zion Reizen.

Nieuw verschenen meditatiebundel: 'Uw onbezweken trouw' door ds. J. Schipper

Inhoud: 52 meditaties - 222 bladzijden - met leeslint

Opbrengst: Nieuw verenigingsgebouw
Ger. Gem. Leerdam

Prijs: 15 euro per stuk excl. verzendkosten

Voor iedere week een meditatie

Een duidelijk, eenvoudig boekje voor eigen gebruik en waardevol om cadeau te geven!

Te bestellen bij fam. M. den Besten:
0345-623166 (19.00-21.00 uur) of via
info.ggleerdam@kliksafe.nl

HULP NA EEN *ongeval*

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

Resp-X - snelwerkend kruidentablet (Neolife)

- geeft pollen minder kans
  - verzacht branderige ogen
  - helpt om vrijer te ademen door de neus
- Maart-aanbieding | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

☉ HULPVERLENING

☉ COACHING

☉ TRAINING

☉ TOERUSTING

Nieuwkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuij.nl
| www.praktijkdenuij.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Bureau Mark.

**Luisteren,
met oog voor elkaar.**

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureau-mark.nl

bureau-mark.nl

Ervaren reiziger? **Avontuurlijke reis door 5 Afrikaanse landen** rondom het Victoriameer. Kenia, Tanzania, Rwanda en Uganda (evt Burundi) 30-65 jaar, 4x4 drive met tenten/lodges/hotels van 14 juli-5 aug 2023. Prijs 4000-5000 pp. Info famdejonge@solcon.nl of app 06 4949 8553

Kom werken in de kraamzorg op een manier die bij jou past

Wil je graag werken als kraamverzorgende bij een organisatie waar je in bijna alle denkbare vormen aan de slag kunt? Van 's avonds of onder schooltijd werken, tot werken op een vaste dag: als kraamverzorgende bij RST kun je je inzetten op een manier die bij jou past.

Onze verschillende inzetvormen:

- Traditionele inzetvorm
- Werken (op vaste dagen) op rooster
- Doordeweekse vrije dag
- Werken onder schooltijden
- Werken in de avond
- Flexibele inzet

Meer informatie over alle mogelijkheden vind je op werkenbijrstzorg.nl/werken-in-de-kraamzorg

Verantwoordelijkheid, duidelijkheid, betrokkenheid, respect en talentontwikkeling

Deel jij deze kernwaarden? Wij komen graag in contact met een

DIRECTEUR(-BESTUURDER)

- Die het reformatoerisch onderwijs uit overtuiging dient.
- Die als verbinder het gezicht van de school is.

Wat hebben wij te bieden?

- Een goed georganiseerde school met twee mooie gebouwen.
- Een prachtig team en een zeer betrokken achterban.
- Veel mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling.

Hierover voeren wij graag een goed gesprek!
Neem je contact met ons op?
Voor meer informatie: zie www.rsgm.nl

Het proces van werving en selectie wordt begeleid door Dick Both en Alex de Bruijn van Both & De Bruijn; leiderschap ontwikkelen.

TE HUUR in Scherpenzeel: woonhuis (rolstoeltoegankelijk), in rustige wijk, dichtbij kerk, winkels en veel wandel-/fietsmogelijkheden. Max. 4-6 pers. Van 26-06 t/m 10-07. 06-20181947.

Er tussenuit/vakantie LUNTEREN, aanleunwoning met landelijk uitzicht 1 km van bos/hei/zandverstuiving, mooie fiets-/ wandelomgeving, max. 2 pers. Tel. 06-23696469

Terlouw Parket, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren.** Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping! Safaritent/stacaravan/kampeerplaats. Kijk op www.dewelblok.nl Tel. 0111-482523

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

DE APP MET DUIZENDEN CHRISTELIJKE MUZIEKEN VERTELCD'S

Makkelijker dan een cd-speler

 FamilyStream

Luister nu gratis 1 maand mee!

www.familystream.com

ACTIVITEITEN

Loslaten en vasthouden; pastorale ervaringen van een ambtsdrager

Voor ouders van jongere en oudere kinderen met autisme en een verstandelijke beperking
Woensdag 19 april - 19.45 uur | Alblasterdam | dhr. B.C. Kooij

Het gesprek over geloofsbeleving in een autismerelatie

Voor vrouwen die getrouwd zijn met een man met (vermoedelijk) autisme
Donderdag 20 april - 10.00 uur | Geldermalsen | ds. B. Labee

Pro-contactdag met Bijbelstudie

Voor mensen die het Praktijkonderwijs volg(d)en
Zaterdag 22 april - 10.00 uur | Hardinxveld-Giessendam | ds. W.J. Karels

Hoe sta je als ouders samen sterk als je kinderen met een diagnose hebt?

Voor ouders van kinderen en jongeren met gedragsproblemen en een (boven) gemiddelde intelligentie
Dinsdag 18 april - 19.45 uur | regio Veluwe | Johan Brander
Dinsdag 9 mei - 19.45 uur | regio Gouda | Hennie Zwanenburg
Dinsdag 16 mei - 19.45 uur | Hardinxveld-Giessendam | Ankie van de Breevaart
Donderdag 25 mei - 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Mettie de Braal

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

 De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

VOOR HET KERKELIJK JAAR

Ds. J. van Haaren
OFFERANDEN DES GEKLANKS
Vijfdelige preken-serie met feeststoffen en voor bijzondere gelegenheden.
10 preken per deel

Geb. Setprijs van 87,50 voor **69,50**

Ds. A. Hoogerland
VERBONDS-GEHEIMEN
Vijfdelige preken-serie met preken voor het kerkelijk jaar en bijzondere gelegenheden.
7 preken per deel

Geb. Setprijs van 74,50 voor **59,90**

Ds. P. Blok
OP WEG NAAR SION
Zesdelige preken-serie met zowel feeststoffen als vrije stoffen.
10 preken per deel

Geb. Setprijs van 105,- voor **85,-**

Ds. J. Karels
ALS EEN GEWATERDE HOF
Twee delen. Vrije stoffen, voorbereidings- en nabetrachtingspreken.
Geb. 8 preken per deel

Geb. Setprijs van 29,80 voor **19,90**

verkrijgbaar bij de boekhandel

Nairacstraat 17 • 3771 AW Barneveld • 0342 416986 • gebrkoster.nl

Omdat de route niet altijd makkelijk is

Kom eens langs voor een gratis kennismakingsgesprek, wij zijn specialist in **jongenshulpverlening**.

OUTBACKEXPLORERS®
...laat relaties weer lopen!

Kijk voor info en locaties op www.outbackexplorers.nl

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR
AAN HUIS

06 - 36 29 43 14
wiltraamdecoratie.nl

Behoeftte aan een RELATIE?
Persoonlijke Reformatorische bemiddeling. www.refo-relatie.nl
Tel. 06-17329621

Te huur: Nieuwe vak. woning in **Elspeet**.
Ruime gezinswoning tot max. 10 pers.
Info: www.sluietherhof.nl of bel/app
06-23681692.

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw of armoede? Stichting kleinsteun.nl luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Maak gebruik van onze service aan huis.
Prachtige collectie PVC vloeren.
Voor advies, egaliseren, leveren en leggen. 06-19557166 **De Vloerenkoning.nl**

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

je bent welkom

Als thuis even niet meer gaat

Het kan je gebeuren. De spanningen lopen thuis – om welke reden dan ook – hoog op. Zó hoog, dat je uit huis moet. Maar... waar ga je dan heen? Stichting Op Doorreis biedt een tijdelijk warm thuis aan christelijke jongeren en volwassenen. Bel of mail en check meteen of er plek is voor jou.

Logeerhuizen in Barneveld, Scherpenzeel en Yerseke

- Zonder indicatie welkom
- Opvang in een landelijke omgeving
- Gastvrijheid in eigen sfeer

085 - 400 8686 www.stichtingopdoorreis.nl

op doorreis

de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar * afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

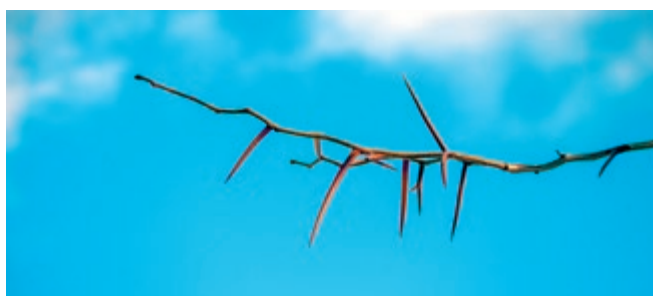

Geslagen

Jij hebt vast veleens op het schoolplein een vechtpartijtje gehad. Gewoon, om elkaar vit te dagen, of misschien was het wel menens. Je kreeg een klap in je gezicht, een flinke trap tegen je been. Het deed je pijn en je trok je terug.

Het woord 'geslagen' heeft ons in deze lijdensweken veel te zeggen. Als we de laatste dag van Jezus' leven op ons laten inwerken, kreeg de Heere Jezus heel wat slagen. Hij werd tijdens de vergadering van het Sanhedrin op Zijn mond geslagen (Joh. 18:22). Deze mond die niets 'dan loutere wijsheid' had verteld. Hij werd op Zijn rug geslagen. Hij onderging de wrede geseling door brute Romeinse soldaten. Het was vervulling van de profetie. 'Ploegers hebben op mijn rug geploegd' (Ps. 129:3). Hij werd op Zijn hoofd geslagen toen ze de spot met Hem dreven en Hem aanbaden als een koning. De doornenkroon werd met een rietstok in Zijn hoofd geslagen (Matth. 27:30). Ze hebben de Heere Jezus aan het kruis geslagen. De nagels door Zijn handen en voeten gedreven. Opnieuw werd een profetie vervuld: 'Zij hebben Mijn handen en voeten doorgraven' (Ps. 22:17b). Jezus' ziel werd geslagen. Bij alle intense lichamelijke pijn leed Hij in Zijn ziel het meest. Hij werd geslagen van mensen. Wat meer en dieper is: Hij werd 'geslagen' door Zijn Vader. Verworpen van mensen, verlaten door Zijn God. Wie het vatten kan, die vatte het. De profeet Zacharia heeft geprofeteerd van de geslagen Herder (Zach. 13:7). Het 'evangelie' van Jesaja brengt het als volgt onder woorden: 'Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was' (Jes. 53:4).
Wat heeft deze boodschap bij jou uitgewerkt?

Leestip: Mattheüs 26:59-68

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Uit:

Het levenslied van Robert

'Mama, weet u waar Robbie is? Ik heb niks te doen'. Elisa staat in de deuropening van de grote woonkamer, waar haar moeder bij het raam zit te borduren.

De kanten kraag op haar jurk past precies bij het kant aan haar mouwen en het kapje op haar hoofd.

Mevrouw McCheyne kijkt op van haar borduurwerk en glimlacht.

'Hij heeft vanmorgen een poos bij David op zijn kamer gezeten toen David zijn lessen maakte. Maar vanmiddag heb ik hem in bed gestopt. Hij is nog zo moe nu hij de mazelen heeft gehad'.

Elisa loopt de steile trap op naar boven, maar Robbies bed is leeg. Ze gaat naar haar eigen kamer. Wat een sombere dag vandaag! De Dublinstraat lijkt smaller dan anders. Dat komt door de mist die vandaag nog dikker is dan gisteren. Haar oudste broer David kwam net bij moeder zeggen dat hij naar een vriend ging om wat lessen over te nemen. Hij is al dertien jaar en een echte studiebol. Zelf is ze bijna tien. Onder haar komt William. Hij wil dokter worden en zit ook vaak met zijn neus in de boeken. Nee, met die twee broers valt niet veel te beleven. Daarom is ze vaak samen met haar jongste broertje.

Ze loopt de volgende trap op naar Davids kamer. Meteen keert ze zich om en rent de trappen weer af, naar beneden.

Moeder legt haar borduurwerk neer. 'Ik wilde jullie juist roepen voor de thee, vader is thuisgekomen'.

'O mama, komt u samen boven kijken bij Robbie. Hij is op Davids kamer in slaap gevallen'. Glimlachend buigen de ouders zich even later over hun slapende jongen.

Hij heeft de ganzenveer nog in de hand, waarmee hij letters van het Griekse alfabet heeft overgeschreven. 'Wat zal er van die jongen worden', mompelt vader. De hele week loopt hij in zichzelf het alfabet op te zeggen. Het wordt tijd dat we hem niet langer Robbie noemen, maar Robert'.

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. **Labee**

Kwakkels

Waarom vraagt het volk Israël om vlees? Men had toch ook vee bij zich? Of mocht het vee niet gebruikt worden om te eten?

Gave

God gaf tweemaal kwakkels aan Zijn volk, als vlees in de woestijn. Beide keren was het een gave, al beeft ons hart als we denken aan de voorafgaande murmuring. In Exodus 16 lezen we van de bittere klacht tot Mozes en Aäron: 'En de kinderen Israëls zeiden tot hen: Och, dat wij in Egypteland gestorven waren door de hand des HEEREN, toen wij bij de vleespotten zaten, toen wij tot verzadiging brood aten! Want gijlieden hebt ons uitgeleid in deze woestijn om deze ganse gemeente door den hongers te doden' (vers 3).

Later, in Numeri 11 vers 4-6, vinden we: 'En het gemene volkje dat in het midden van hen was, werd met lust bevangen; daarom zo weenden ook de kinderen Israëls wederom en zeiden: Wie zal ons vlees te eten geven? Wij gedenken aan de vissen die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers en aan de pompoezen en aan het look en aan de ajuinen en aan het knoflook. Maar nu is onze ziel dor, er is niet met al, behalve dit Man voor onze ogen'.

Terecht stelde de vraagsteller dat er veel in het uitgestrekte legerkamp van Israël was. Bij de vreselijke plagen in Egypte was het vee van Israël gespaard en ook meegenomen. Naar Exodus 12 vers 38b was het 'gans veel vee'. Er was geen verbod om dit vee te slachten of het alleen af te zonderen voor de offerdienst. Daarbij stellen verklaarders dat het eten van vlees helemaal niet zo gebruikelijk was. De vleesconsumptie was destijds vele malen lager en wellicht zelfs voorbehouden aan bijzondere gebeurtenissen met feestmaaltijden.

Waarom dan toch die vraag naar vlees? Als we de beide bovenstaande verzoeken om vlees 'wegen', kunnen we maar één ding veronderstellen: het was een uiting van weerstand, opstand en ongeloof. Ze wilden en konden de 'uittocht' niet meer zien als Gods leiding. Ze weigerden om de 'doortocht' in biddend

opzien tot de wolkkolom en vuurkolom te maken...

We kunnen vanuit de Bijbel niet vaststellen hoe het gesteld was met het voedsel in Egypte. Maar het valt niet te verwachten dat de Farao zijn slavenvolk veel liet eten. Kort voor Exodus 16 hebben ze met de instelling van het pascha overvloedig mogen eten van de geslachte lammetjes. Maar of het waar was dat ze zoveel delicatessen uit of rond de Nijl hebben genoten, zoals Numeri 11 ons vertelt? Gratis te vangen vis en overvloed aan komkommers en watermeloenen die aan de oevers te vinden waren? Een gemakkelijke teelt van groenten, uiten en knoflook? Het was een uiting van weerstand, opstand en ongeloof. Uit de woorden van Mozes weten we dat er voor het miljoenenvolk niet genoeg vlees is samen te brengen (Num. 11:22). Wel geeft de Heere twee keer kwakkels of kwartels. Het was een bekende trekvogel, die voorkomt in het gebied waar ze doortrokken. En de Heere geeft dat talrijke zwermen het tentenkamp bedekken.

Gunst

Met name bij de tweede maal (Num. 11) lezen we dat deze gave niet in Gods gunst wordt beschikt. Er worden onwaarschijnlijk grote hoeveelheden geraapt en gedroogd. Maar huiveringwekkend zijn de woorden dat ze vlees zullen eten 'tot een gehele maand toe, totdat het uit uw neus uitga en u tot een walging zij; overmits gij den HEERE, Die in het midden van u is, verworpen hebt...' (20a). En ook het eten zelf 'valt' niet goed: 'Dat vlees was nog tussen hun tanden, eer het gekauwd was, zo ontstak de toorn des HEEREN tegen het volk...' (33a). Vele graven zijn er gedolven. Het opschrift was: 'met verkeerde lust bevangen'. Lezer(es), wat zal er boven ons leven staan?

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.